

AGENCIJA

ZA JAVNI NADZOR NAD REVIDIRANJEM

Načrt dela Agencije za javni nadzor nad revidiranjem za leto 2013 s finančnim načrtom 2013

Januar 2013

mag. Mojca Majič
direktorica

Kazalo

Kazalo.....	1
1. O AGENCIJI	3
1.1. Uvod	3
1.2. Vrednote Agencije	3
1.3. Pristojnosti Agencije	4
1.4. Postopki odločanja v posamičnih nadzornih zadevah	5
1.4.1. Nadzor nad pooblaščenimi revizorji	5
1.4.2. Nadzor nad revizijskimi družbami	6
1.4.3. Nadzor nad pooblaščenimi ocenjevalci	7
1.5. Organi Agencije	8
1.5.1. Organizacija in kadrovska struktura	9
1.6. Izobraževanje	10
1.7. Sodelovanje z domačimi institucijami	11
1.8. Področje mednarodnega sodelovanja	11
1.8.1. EGAOB (European Group of Auditor's Oversight Bodies)	12
1.8.2. EAIG (European Audit Inspection Group)	12
1.8.3. IFIAR (The International Forum of Independent Audit Regulators)	13
1.2. Temeljne pravne podlage	13
2. AKTIVNOSTI AGENCIJE	13
2.1. Postopki zoper poobl. revizorje, poobl. ocenjevalce in revizijske družbe	13
2.1.1. Uvedeni postopki Agencije v letu 2012	14
2.1.2. Pravnomočni ukrepi Agencije do 31. 12. 2012	15
2.2. Predvidene spremembe evropske zakonodaje na področju revidiranja	16
2.3. Predvidene spremembe zakona o revidiranju	19
3. PROGRAM DELA	19
3.1. Cilji Agencije	19
3.2. Opredelitev najpomembnejših operativnih ciljev Agencije v letu 2013	21
3.2.1. Cilj: Samostojno opravljanje nadzora nad kakovostjo dela revizijskih družb in pooblaščenih revizorjev s strani Agencije	21
3.2.2. Cilj: Nadzor Agencije nad Slovenskim inštitutom za revizijo pri izvajanju nadzora kakovosti revidiranja pooblaščenih revizorjev in revizijskih družb	23

3.2.3. Cilj: Zagotoviti kakovost izobraževanja za pridobitev strokovnega naziva pooblaščen revizor in pooblaščen ocenjevalec	24
3.2.5. Cilj: Zagotoviti kakovost stalnega (dodatnega) izobraževanja pooblaščenih revizorjev in pooblaščenih ocenjevalcev	24
4. FINANČNI NAČRT ZA LETO 2013.....	26
4.1. Po načelu denarnega toka.....	26
4.1.1. Prihodki	26
4.1.2. Odhodki.....	27
4.1.3. Investicijski odhodki.....	31
4.2. Po načelu nastanka poslovnega dogodka	31
5. IZJAVA O VEČLETNI STRATEGIJI RAZVOJA.....	32

1. O AGENCIJI

1.1. UVOD

Agencija za javni nadzor nad revidiranjem (v nadaljevanju Agencija) je bila ustanovljena z Zakonom o revidiranju (Uradni list RS, št. 65/08; v nadaljevanju ZRev-2) in je začela delovati v začetku leta 2009. Obvezno revizijo delno urejajo predpisi EU od leta 1984, ko so bili postopki za podelitev dovoljenj pooblaščenim revizorjem, usklajeni z direktivo (Direktiva 1984/253/EGS). Z Direktivo 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze, spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS ter razveljavitvi Direktive Sveta 84/253/EGS (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2006/43/ES), ki je bila sprejeta leta 2006, se je področje uporabe prejšnje direktive znatno razširilo, saj je bila z ZRev-2 prenesena tudi v slovenski pravni red.

Načrt dela Agencije za leto 2013 temelji na štiriletnem delovanju Agencije na področju nadzora nad revizijsko stroko in na temeljnem poslanstvu Agencije - opravljanju javnega nadzora nad kakovostjo revidiranja. Težnja Agencije je v prihodnje prispevati še več k izboljšanju kvalitete opravljenih obveznih revizij gospodarskih družb, ugledu in kakovosti revizijske stroke ter okrepiti javni nadzor in zunanje zagotavljanje kakovosti revidiranja. Revizija računovodskih izkazov podjetij je storitev, ki se izvaja v skladu z javnim interesom, saj je to storitev, ki je na eni strani posledica obveznega pooblastila izbrane skupine usposobljenih strokovnjakov, to je pooblaščenih revizorjev, na drugi strani pa posledica obveznosti podjetij. S svojim pooblastilom revizorji izpolnjujejo družbeno vlogo v smislu, da presojajo o resničnosti in poštenosti računovodskih izkazov revidirane družbe.

Zakoniti revizorji morajo namreč delovati v skladu z najvišjimi etičnimi standardi, saj je stabilna revizija ključna za obnovitev splošnega zanimanja in zaupanja v trg. Pri svojem delu morajo delovati v skladu s poklicno etiko, ki obsega zastopanje javnega interesa, neoporečnost, nepristranskost, strokovno usposobljenost in primerno skrbnost. Zastopanje javnega interesa pomeni, da se na kakovost zakonitega revizorja zanaša širša družbena javnost. Visoka kakovost revidiranja pa prispeva tudi k urejenemu delovanju trgov, saj se tako povečuje zaupanje v pravilnost računovodskih izkazov družb, zlasti tistih, katerih vrednostni papirji kotirajo na borzi. Prav tako pa kakovostno revidiranje z zagotavljanjem lahko dostopnih, stroškovno učinkovitih in verodostojnih informacij o računovodskih izkazih družb prispeva k zaščiti vlagateljev.

1.2. VREDNOTE AGENCIJE

- Delovanje v korist javnega interesa;
- skrb za kvaliteten javni nadzor nad revidiranjem;
- zagotavljanje transparentnosti delovanja in upoštevanje moralnih načel;
- prizadevanje za ciljnost in učinkovitost poslovanja;
- spoštovanje sodelavcev in njihove pristojnosti.

1.3. PRISTOJNOSTI AGENCIJE

Agencija ima v skladu z ZRev-2 pristojnost in odgovornost za nadzor nad:

- **sprejemanjem pravil revidiranja in ocenjevanja vrednosti ter določanjem hierarhije pravil revidiranja in ocenjevanja vrednosti, ki niso predpisi**, kar uresničuje z dajanjem soglasij k pravilom ter hierarhiji pravil revidiranja in ocenjevanja vrednosti, ki jih sprejema Slovenski inštitut za revizijo (v nadaljevanju: Inštitut);
- **izobraževanjem za pridobitev nazivov pooblaščenih revizor, pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti podjetij, pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin in pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti strojev in opreme**, kar uresničuje z dajanjem soglasja k programom izobraževanja, ki jih sprejema Inštitut;
- **izdajo dovoljenj za opravljanje dejavnosti revidiranja, izdajo dovoljenj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in pooblaščenega ocenjevalca ter registracijo zakonitih revizorjev in revizijskih družb tretjih držav**, kar Agencija izvaja z izdajanjem soglasij k pravilom za pridobitev potrdila o strokovnih znanjih za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in pooblaščenega ocenjevalca, ki jih sprejema Inštitut, in preverjanjem pravilnosti izdaje dovoljenj in registracije zakonitih revizorjev in revizijskih družb tretjih držav;
- **stalnim izobraževanjem pooblaščenih revizorjev in pooblaščenih ocenjevalcev**, kar uresničuje z dajanjem soglasja na program stalnega izobraževanja pooblaščenih revizorjev in pooblaščenih ocenjevalcev, ki ga sprejme Inštitut, in preverjanjem izvajanja programa stalnega izobraževanja, ki ga izvaja Inštitut;
- **zagotavljanjem kakovosti dela revizijskih družb, pooblaščenih revizorjev in pooblaščenih ocenjevalcev, kadar ti izvajajo naloge ocenjevanja vrednosti pri subjektih, zavezanih k reviziji**, kar Agencija uresničuje tako, da nadzira Inštitut v načrtovanju in izvajanju nadzora kakovosti dela revizijskih družb, pooblaščenih revizorjev in pooblaščenih ocenjevalcev. Agencija tako določa merila za sestavo strateškega in letnega načrta preverjanja kakovosti dela revizijskih družb in pooblaščenih revizorjev, daje soglasje k strateškemu in letnemu načrtu, ki ga skladno z merili določi Inštitut, in daje posamične zahteve Inštitutu za izredne preveritve kakovosti revidiranja. Agencija lahko tudi sama opravlja nadzor nad kakovostjo revidiranja oziroma ocenjevanja vrednosti in ima pri tem enake pristojnosti kot Inštitut;
- **Agencija odloča v postopkih nadzora nad kakovostjo dela revizijskih družb, pooblaščenih revizorjev in pooblaščenih ocenjevalcev, kadar ti izvajajo naloge ocenjevanja vrednosti pri subjektih, zavezanih obvezni reviziji, ter izreka ukrepe nadzora, odloča o prekrških in izreka globe.**

1.4. POSTOPKI ODLOČANJA V POSAMIČNIH NADZORNIH ZADEVAH

1.4.1. NADZOR NAD POOBLAŠČENIMI REVIZORJI

V postopku nadzora nad pooblaščenim revizorjem lahko Agencija izreče naslednje ukrepe:

- odreditev odprave kršitve;
- opomin;
- pogojni odvzem dovoljenja;
- odvzem dovoljenja.

Agencija odvzame dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja:

- če je bilo dovoljenje pridobljeno z navajanjem neresničnih podatkov;
- če ob pridobitvi dovoljenja niso bili izpolnjeni zakonski pogoji;
- če je oseba pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo in kazen še ni bila izbrisana iz kazenske evidence;
- če pooblaščen revizor pri izvajanju nalog revizije krši prepoved, ki je določena v drugem odstavku 45. člena in 46. člena zakona (glede neprekinjenosti opravljanja revizije računovodskih izkazov kot ključnega partnerja, naložb v tej pravni osebi, povezanosti s pravno osebo in bi zaradi tega lahko obstajal dvom v neodvisnost in nepristranskost revidiranja ter prevzema vodstvenega položaja v revidirani pravni osebi pred potekom najmanj dveh let po tem, ko je prenehal sodelovati pri revizijskem poslu kot pooblaščen revizor ali ključni revizijski partner);
- če pooblaščen revizor krši pravila revidiranja in je zaradi te kršitve poročilo o revidiranju, ki ga je podpisal, pomanjkljivo oziroma zavajajoče;
- če pooblaščen revizor krši dolžnost varovanja zaupnih podatkov;
- če ponavljajoče krši druge določbe zakona o revidiranju oziroma drugih zakonov in predpisov, ki urejajo revidiranje tako, da mu je zaradi tovrstnih kršitev bil že dvakrat izrečen opomin.

Z odločbo o odvzemu dovoljenja lahko Agencija hkrati izreče, da do odvzema ne bo prišlo (pogojni odvzem dovoljenja), če pooblaščen revizor v času, ki ga določi Agencija, ki pa ne sme biti krajši od šestih mesecev in ne daljši od dveh let, ne bo storil nove kršitve.

Opomin pa izreče Agencija pooblaščenemu revizorju, če le-ta krši pravila revidiranja in ni pogojev za odvzem dovoljenja oziroma pogojni odvzem dovoljenja.

Zakoniti revizorji morajo namreč delovati po najvišjih etičnih standardih. Pri svojem delu morajo delovati v skladu s poklicno etiko, ki obsega zastopanje javnega interesa, neoporečnost in nepristranskost, strokovno usposobljenost in primerno skrbnost. Razrešitev revizorja v gospodarski družbi, ki ga je imenovala skupščina, je v novi ureditvi mogoča le iz utemeljenih razlogov, ki jih mora gospodarska družba sporočiti organu javnega nadzora.

Pri delu revizorjev se upoštevajo načela iz Kodeksa etike računovodskih strokovnjakov Mednarodne zveze računovodskih strokovnjakov (IFAC). Slovenska revizijska stroka pa pri svojem delu uporablja Mednarodne standarde revidiranja.

1.4.2. NADZOR NAD REVIZIJSKIMI DRUŽBAMI

Nadzorni organ opravlja nadzor nad zagotavljanjem kakovosti dela revizijskih družb z namenom preverjanja, če revizijska družba pri opravljanju revidiranja ravna v skladu s pravili revidiranja.

Nadzor nad zagotavljanjem kakovosti dela revizijskih družb se zagotavlja:

- s preverjanjem, ali posamezni subjekti izpolnjujejo pogoje za izdajo dovoljenja za opravljanje storitev revidiranja;
- s sprotnim preverjanjem, ali pooblaščen revizorji in revizijske družbe izpolnjujejo pogoje za vpis v ustrezne registre;
- s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil revizijskih podjetij in drugih oseb, ki so po določbah zakona o revidiranju oziroma drugih zakonov dolžne poročati Inštitutu oziroma ga obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah;
- z opravljanjem pregledov poslovanja revizijskih družb;
- z izrekanjem ukrepov nadzora.

Nadzor nad revizijskimi družbami se mora opravljati tako, da je vsaka revizijska družba, ki izvaja obvezne revizije subjektov, katerih vrednostni papirji so uvrščeni na organiziran trg vrednostnih papirjev katere koli države članice, nadzirana najmanj vsaka tri leta, ostale revizijske družbe pa morajo biti nadzirane najmanj vsakih šest let.

Nadzor nad revizijsko družbo pa vključuje:

- pregled sistema obvladovanja kakovosti znotraj revizijske družbe;
- preverjanje neodvisnosti pooblaščenega revizorja od naročnika revizije;
- preverjanje skladnosti postopkov revidiranja s pravili revidiranja;
- ocene kakovosti in količine porabljenih dejavnikov (sestava revizijske skupine in delovne ure);
- pregled zaračunanih revizijskih storitev;
- neposredni nadzor nad delom pooblaščenih revizorjev.

Ukrepi nadzora, ki jih izreka Agencija v primeru ugotovljenih nepravilnosti so: odreditev odprave kršitev, odreditev dodatnih ukrepov ter odvzem dovoljenja.

Agencija odvzame revizijski družbi dovoljenje za opravljanje storitev revidiranja v naslednjih primerih:

- če je bilo dovoljenje pridobljeno z navajanjem neresničnih podatkov;
- če je revizijski družbi odredila dodatni ukrep, in sicer glede razrešitve člana uprave in imenovanja novega,
- če revizijska družba ne ravna v skladu z odredbo v odpravi kršitev, če uprava revizijske družbe ne opravi dodatnih ukrepov za odpravo ugotovljenih kršitev ter
- če revizijska družba v zadnjih dveh letih več kot štirikrat krši dolžnost pravočasnega in pravilnega poročanja oziroma obveščanja Inštituta ali če kako drugače ovira opravljanje nadzora nad njenim poslovanjem.

Pogojni odvzem dovoljenja pa lahko Agencija izreče hkrati z odločbo o odvzemu dovoljenja, in sicer v takem primeru do odvzema dovoljenja ne bo prišlo, če revizijska družba v času, ki

ga določi Agencija in ne sme biti krajši od šestih mesecev in ne daljši od dveh let (preizkusna doba) ne bo storila nove kršitve, zaradi katere je mogoče odvzeti dovoljenje.

Agencija je skladno z določbami ZRev-2 tudi prekrškovni organ, ki odloča o prekrških in izreka globe.

1.4.3. NADZOR NAD POOBLAŠČENIMI OCENJEVALCI

Agencija opravlja javni nadzor nad delom pooblaščenih ocenjevalcev, kadar ti izvajajo naloge ocenjevanja vrednosti pri subjektih, zavezanih k obvezni reviziji. Nadzor nad pooblaščenimi ocenjevalci se zagotavlja:

- s sprotnim preverjanjem, ali ocenjevalci vrednosti izpolnjujejo pogoje za vpis v ustrezne registre;
- s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil pooblaščenih ocenjevalcev, ki so dolžni poročati Inštitutu oziroma ga obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah;
- z opravljanjem pregledov dela pooblaščenih ocenjevalcev.

Ukrepi nadzora s strani Agencije nad pooblaščenimi ocenjevalci po zakonu so lahko odreditev odprave kršitve, opomin in odvzem dovoljenja.

Agencija izda odredbo o odpravi kršitev, če pri opravljanju nadzora nad pooblaščenim ocenjevalcem ugotovi, da krši določbe zakona glede obveznega poročanja Inštitutu ali Agenciji.

Agencija odvzame dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca, če je bilo dovoljenje pridobljeno z navajanjem neresničnih podatkov ali če je oseba pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo in kazen še ni bila zbrisana iz uradne evidence. Agencija prav tako odvzame dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca, če le-ta pri izvajanju ocenjevanja vrednosti premoženja:

- krši pravila ocenjevanja vrednosti in je zaradi kršitve mnenje o ocenjeni vrednosti oziroma obrazložitev mnenja napačna oziroma zavajajoča;
- krši dolžnost varovanja zaupnih podatkov;
- ponavljajoče krši določbe ZRev-2 oziroma drugih zakonov in predpisov, ki urejajo ocenjevanje vrednosti premoženja oziroma pravila ocenjevanja vrednosti, tako da mu je bil zaradi tovrstnih kršitev že dvakrat izrečen opomin.

Z odločbo o odvzemu dovoljenja lahko Agencija hkrati izreče, da do odvzema ne bo prišlo (pogojni odvzem dovoljenja), če pooblaščen ocenjevalec v času, ki ga določi Agencija, ki pa ne sme biti krajši od šestih mesecev in ne daljši od dveh let, ne bo storil nove kršitve, zaradi katere je mogoče odvzeti dovoljenje oziroma izreči opomin.

Agencija izreče pooblaščenemu ocenjevalcu opomin, če pooblaščen ocenjevalec krši določbe ZRev-2 oziroma drugih zakonov in predpisov, ki urejajo ocenjevanje vrednosti premoženja oziroma standarde ocenjevanja vrednosti, in ni pogojev za odvzem dovoljenja oziroma pogojni odvzem dovoljenja.

1.5. ORGANI AGENCIJE

Organa Agencije sta strokovni svet in direktor. Člane strokovnega sveta in direktorja Agencije imenuje in razrešuje Vlada Republike Slovenije na predlog ministra za finance za obdobje šestih let.

Strokovni svet Agencije sestavljajo naslednji člani:

- mag. Mojca Majič, predsednica strokovnega sveta in direktorica Agencije
- mag. Miranda Groff Ferjančič (Ministrstvo za finance)
- Matej Krumberger (Banka Slovenije)
- dr. Igor Lončarski (Ljubljanska borza)
- mag. Anica Nemeč (Slovenski inštitut za revizijo)
- mag. Borut Radinja (Agencija za zavarovalni nadzor)
- Darja Trček (Ministrstvo za gospodarstvo)
- dr. Damjan Žugelj (Agencija za trg vrednostnih papirjev)

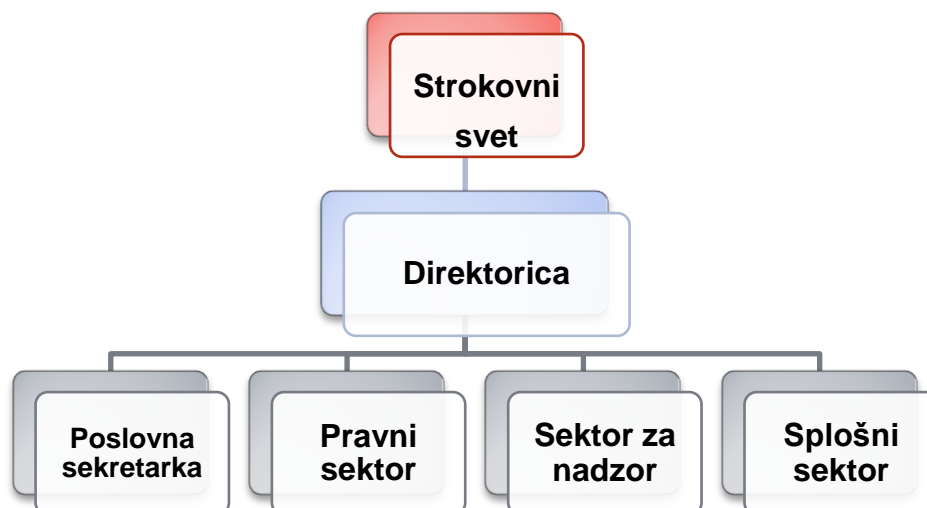
Pristojnosti strokovnega sveta Agencije so:

- odločanje o soglasjih, ukrepih nadzora in drugih posamičnih zadevah, o katerih v skladu z zakonom odloča Agencija;
- sprejemanje predpisov, kadar zakon določa, da tak akt sprejme Agencija;
- sprejemanje poslovnika Agencije;
- sprejemanje strateškega in letnega načrta dela Agencije;
- sprejemanje letnega poročila Agencije;
- dajanje načelnih mnenj k posameznim zadevam, o katerih odloča direktor;
- obravnavanje splošnih vprašanj kakovosti revidiranja;
- proučevanje pobud drugih nadzornih organov in zainteresiranih oseb za izboljšanje in razvoj kakovosti računovodskega poročanja in revidiranja; in
- obravnavanje drugih strokovnih vprašanj s področja pristojnosti dela Agencije.

Seje strokovnega sveta Agencije, ki odloča o zadevah iz zgoraj navedenih pristojnosti, so mesečne, po potrebi pa se skliče tudi korespondenčna seja. Za leto 2013 Agencija načrtuje, da bo imel strokovni svet 10 rednih sej.

Direktorica Agencije je po funkciji tudi predsednica strokovnega sveta. Direktorica vodi, zastopa in predstavlja Agencijo pri uresničevanju njenih pristojnosti in odgovornosti ter organizira njeno delo.

1.5.1. ORGANIZACIJA IN KADROVSKA STRUKTURA

Sektor za nadzor opravlja vsa dela in naloge, povezane z nadzorom nad kakovostjo revidiranja in ocenjevanja vrednosti, nadzorom nad poslovanjem subjektov, ki jih Agencija po zakonu nadzira, ter v ta namen pregleduje in analizira poslovno dokumentacijo, poročila in zbira druge informacije o poslovanju subjektov nadzora ter pri tem ugotavlja morebitne nepravilnosti pri poslovanju subjektov nadzora in izvaja ukrepe v zvezi z ugotovitvami nadzora. Opravlja strokovna dela in naloge, ki se nanašajo na pripravo odločb, odredb in drugih ukrepov s področja nadzora, prav tako je odgovoren tudi za izvedbo drugih nalog, ki jih Agenciji nalaga ZRev-2.

Pravni sektor opravlja pravno strokovna dela in naloge s področja nadzora, opravlja strokovna dela in naloge, ki se nanašajo na izdelavo pravnih mnenj oziroma stališč, na rešitev pravnih vprašanj s področja dela drugih sektorjev in na izvrševanje pristojnosti Agencije kot prekrškovnega organa. Opravlja tudi vsa druga pravna dela in naloge v zvezi z izvrševanjem nalog in pristojnosti Agencije.

Splošni sektor opravlja vsa dela in naloge, povezane z organizacijskimi, finančno-računovodskimi, kadrovske, tehničnimi in podobnimi zadevami, opravlja druga dela in naloge, povezane z uporabo informacijske tehnologije pri delu Agencije, oziroma opravlja druge splošne naloge, potrebne za delovanje Agencije.

Skladno s Pravilnikom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest je na Agenciji načrtovanih 12 delovnih mest (zaradi možnosti prerazporeditve in skladno z Vladnimi izhodišči pri pripravi Proračuna RS za leto 2013 glede ustreznega načrtovanja stroškov dela v finančnih načrtih proračunskih uporabnikov). Na dan 31. 12. 2012 pa je bilo v Agenciji zaposlenih 5 oseb. Za leto 2013 Agencija ne načrtuje spremembe števila zaposlenih, trenutna struktura zaposlenih pa je naslednja:

- Direktorica: magistra ekonomskih znanosti, pooblaščenica revizorka, preizkušena notranja revizorka
- Sektor za nadzor:
 - Pomočnica direktorice: univerzitetna dipl. ekonomistka, pooblaščenica revizorka
 - Pomočnica direktorice: univerzitetna dipl. ekonomistka, preizkušena notranja revizorka
- Pravni sektor
 - Področni podsekretar: univerzitetni dipl. pravnik
- Splošni sektor
- Poslovna sekretarka: dipl. upravna organizatorica

Agencija skladno z ZRev-2 zagotavlja kakovost dela pooblaščenih ocenjevalcev, kadar ti izvajajo naloge ocenjevanja vrednosti pri subjektih, zavezanih k reviziji in odloča v postopkih nadzora nad njihovo kakovostjo dela, vendar pa Agencija nima zaposlenega kadra z licenco pooblaščenega ocenjevalca vrednosti in bo zato tudi v letu 2013 v ta namen angažirala zunanje strokovnjake.

Agencija za zastopanje pred sodiščem in za zahtevnejša pravna vprašanja ter dileme sodeluje z odvetniško pisarno.

1.6. IZOBRAŽEVANJE

Agencija lahko zastavljene cilje dosega le z visoko strokovno usposobljenimi ter specializiranimi kadri, zlasti z ekonomskimi in pravnimi znanji. Od petih uslužbencev imajo trije zaposleni licenco za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in izkušnje na področju opravljanja revidiranja, kar je temelj za kvalitetno in učinkovito opravljanje nadzora nad delom pooblaščenih revizorjev in revizijskih družb. Agencija veliko pozornosti namenja dodatnemu izobraževanju zaposlenih, kar je nujno tako zaradi spremljanja zakonodaje, zlasti v luči evropskega pravnega reda, kot tudi razvoja mednarodne in domače revizijske, ocenjevalske ter računovodske stroke. Z namenom ohranitve oziroma razširitve sposobnosti za opravljanje dela imajo zaposleni v Agenciji pravico in dolžnost, da se stalno izobražujejo, izpopolnjujejo in usposablajo v skladu s potrebami delovnega procesa, zato namerava Agencija tudi v prihodnje vlagati sredstva tudi za dodatno izobraževanje zaposlenih.

Poleg samoizobraževanja v obliki prebiranja strokovnih člankov in literature se bodo zaposleni udeleževali tudi domačih in po potrebi tujih izobraževanj. Agencija sodeluje s Svetovno banko, ki načrtuje izobraževanja s področja računovodstva, revizije in izvajanja nadzorov namenjena institucijam v Evropi, pooblaščenim za nadzor nad revizorji in revizijskimi družbami.

Agencija bo v letu 2013 z udeležbo na predavanjih in seminarjih, priznanih za podaljšanje dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenih revizorjev in pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti, hkrati tudi preverjala kakovost izobraževanja, kar je ena od nalog, ki ji jih nalaga ZRev-2.

Poleg tega je Agencija v okviru projekta FRTAP (Financial Reporting Technical Assistance Project), ki ga financira švicarski sklad in izvaja Svetovna banka, vključena v aktivnosti izmenjave dobre prakse nadzornih postopkov med evropskimi nadzorniki in izobraževanja na mednarodni ravni. Za leto 2013 so planirani trije obiski evropskih nadzornikov s področja revizije.

1.7. SODELOVANJE Z DOMAČIMI INSTITUCIJAMI

Agencija pri izvajanju svojih nalog sodeluje s številnimi domačimi institucijami, zlasti s Slovenskim inštitutom za revizijo (v nadaljevanju Inštitut), ki je na podlagi določb ZRev-2 tudi nazorni organ nad kakovostjo revidiranja, Ministrstvom za finance, Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev, Agencijo za zavarovalni nadzor, Uradom za preprečevanje pranja denarja ter drugimi institucijami in organizacijami v Republiki Sloveniji. V prihodnosti načrtuje sodelovanje še poglobiti in s tem povečati svojo učinkovitost.

V okviru prizadevanj za uspešno sodelovanje z Inštitutom kot pomembnim organom na področju zagotavljanja kakovosti revizije in ocenjevanja vrednosti, je Agencija v letu 2009 pripravila sporazum o medsebojnem sodelovanju in njegovo vsebino uskladila z Inštitutom. S sporazumom, ki je bil podpisan decembra 2009 in katerega določila oba organa izvajata, sta Agencija in Inštitut uskladila predvsem naslednja področja delovanja, na katerih bosta intenzivno sodelovala tudi v prihodnje in za katera sta pooblaščenata v skladu z ZRev-2:

- sodelovanje pri pripravi in sprejemanju pravil revidiranja, pravil ocenjevanja vrednosti ter poslovnofinančnih standardov in pravil;
- sodelovanje pri pripravi in sprejemanju programov izobraževanja za pridobitev naziva pooblaščen revizor in pooblaščen ocenjevalec;
- načrtovanje nadzorov revizijskih družb, pooblaščenih revizorjev in pooblaščenih ocenjevalcev;
- sodelovanje pri izvajanju nadzora nad revizijskimi družbami, pooblaščenimi revizorji in pooblaščenimi ocenjevalci;
- izmenjava poročil, podatkov in izmenjava znanj; ter
- sodelovanje pri vodenju registra revizijskih družb in revizijskih subjektov tretjih držav, registra pooblaščenih revizorjev in registra pooblaščenih ocenjevalcev.

1.8. PODROČJE MEDNARODNEGA SODELOVANJA

ZRev-2, ki v slovenski pravni red prenaša določila Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in sveta z dne 17. maja 2006 o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze, Agenciji nalaga tudi odgovornost za sodelovanje s sorodnimi organi držav članic oziroma z organi v nadzornem delovanju na ravni Evropske unije in s tretjimi državami po načelu vzajemnosti.

1.8.1. EGAOB (EUROPEAN GROUP OF AUDITOR'S OVERSIGHT BODIES)

Z namenom povečanja učinkovitosti sodelovanja nadzornih institucij je Evropska komisija oblikovala European Group of Auditor's Oversight Bodies (v nadaljnjem besedilu: EGAOB), ki je evropsko združenje nadzornih institucij, pooblaščenih za nadzor nad revizorji in revizijskimi družbami. Članica tega organa je tudi Agencija.

Med najpomembnejše naloge EGAOB-ja sodi priprava strokovnih stališč, ki služijo Evropski komisiji kot pomoč in podpora pri pripravi komitologije, zlasti s področja obvezne uporabe mednarodnih standardov revidiranja v EU, zagotavljanja kakovosti dela revizorjev in revizijskih družb, sodelovanje nadzornih institucij znotraj EU z nadzornimi organi tretjih držav ter čezmejni inšpekcijski nadzor. Sodelovanje nadzornih institucij v vseh 27 državah članicah je pomembno za učinkovito implementacijo določb direktive. Delovna skupina se srečuje po potrebi, praviloma štirikrat letno.

1.8.2. EAIG (EUROPEAN AUDIT INSPECTION GROUP)

V okviru evropske komisije delujejo tudi razne delovne skupine, ki se osredotočajo na posamezna bolj specializirana področja revidiranja in njegovega nadzora. Agencija je aktivna v delovni skupini EAIG (European Audit Inspection Group), katere osnovni namen je ustvariti zavest o pomembnih vprašanjih in spodbujanje sodelovanja ter usklajenosti med evropskimi regulatorji za revizijo o inšpekcijskih in nadzornih pregledih. Zelo koristna za izvajanje učinkovitih nadzorov je namreč izmenjava dobre prakse med člani delovne skupine, razprava s tretjimi osebami v zvezi z nadzornimi aktivnostmi in spodbujanje večje usklajenosti pri nadzoru in izvrševanju nadzornih ukrepov med evropskimi regulatorji. Zaradi vse večjega povezovanja globalnih omrežij na področju revizij je koristno, da med evropskimi nadzorniki poteka razprava o vprašanjih, ki izhajajo iz tekočih pregledov revizijskih družb, saj je izmenjava informacij med regulativnimi organi bistvenega pomena za uspešen nadzor evropskih in nacionalnih trgov na področju opravljanja revizije.

Dejavnosti skupine EAIG zajemajo:

- izmenjavo ugotovitev za namene razprav o aktualnih vprašanjih in ugotovitev v zvezi z inšpekcijskimi pregledi;
- ugotavljanje vzrokov za ugotovljene pomanjkljivosti pri opravljanju revizij – standardi revidiranja, revizijski postopki
- razprave v zvezi z inšpekcijskimi pristopi, postopki, poročanjem in izzivi na področju revidiranja.

Za leto 2013 so načrtovane tri dvodnevne konference v različnih državah, kjer delujejo nadzorni organi, člani skupine EAIG.

1.8.3. IFIAR (THE INTERNATIONAL FORUM OF INDEPENDENT AUDIT REGULATORS)

Agencija trenutno še ni članica te mednarodne neodvisne organizacije nadzornikov, je pa že konec leta 2012 začela pristopne aktivnosti. Vsekakor si prizadevamo, da bo Agencija v letu 2013 postala polnopravna članica te organizacije.

IFIAR je mednarodno združenje neodvisnih nadzornih organov s področja revizije po vsem svetu, v katero je trenutno vključenih 44 javnih nadzornikov.

IFIAR se osredotoča na naslednje dejavnosti:

- izmenjava znanj iz okolja revizijskega trga in praktičnih izkušenj neodvisnih revizijskih nadzornikov, s poudarkom na nadzornih postopkih revizorjev in revizijskih podjetij,
- spodbujanje sodelovanja in usklajenosti nadzorne dejavnosti na mednarodni ravni in
- zagotavljanje osnov za dialog z drugimi mednarodnimi organizacijami, ki imajo interes za visoko kakovost opravljanja revizij.

1.2. TEMELJNE PRAVNE PODLAGE

Temeljni predpisi, ki urejajo delovanje Agencije za javni nadzor nad revidiranjem, so:

- Zakon o revidiranju (Ur. l. RS, št. 65/08);
- Zakon o javnih agencijah (Ur. l. RS, št. 52/02, 51/04-EZ-A, 33/11-ZEKom-C)
- Zakon o javnih financah (Ur. l. RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02-ZJU, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO, 109/08, 49/09, 38/10-ZUKN; 107/10, 110/11-ZDIU12)
- Zakon o upravnem postopku (Ur. l. RS, št. 80/99, 70/00, 52/02, 73/04, 119/05, 105/06 - ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10)

2. AKTIVNOSTI AGENCIJE

2.1. POSTOPKI ZOPER POOBLAŠČENE REVIZORJE, POOBLAŠČENE OCENJEVALCE IN REVIZIJSKE DRUŽBE

Kot je opredeljeno v ZRev-2, opravljata nadzor nad kakovostjo revidiranja pooblaščenih revizorjev in revizijskih družb tako Agencija kot Inštitut, ukrepe nadzora pa skladno z ZRev-2 izreka samo Agencija. Inštitut opravlja nadzor po ZRev-2 tako, da je vsaka revizijska družba, ki revidira podjetja, katerih vrednostni papirji so predmet trgovanja na OTC-ju, pregledana najmanj enkrat v treh letih, vse druge revizijske družbe pa najmanj enkrat v šestih letih. Glede na to, da Inštitut opravlja nadzore, ki so obvezni po zakonu, pa Agencija opravlja nadzore na podlagi sprejetih *Meril za sestavljanje strateškega in letnega načrta preverjanja kakovosti revidiranja pooblaščenih revizorjev in revizijskih družb* v letu 2009, kjer so opredeljeni pomembni indikatorji tveganja kakovosti opravljenih revizij, ki so osnova za samostojni pregled poslovanja revizijskih družb in pregled opravljanja nalog pooblaščenih revizorjev, in sicer:

- slab ugled revizijske družbe v javnosti;
- ugotovljene nepravilnosti pri pregledu kakovosti dela revizijske družbe oziroma pooblaščenega revizorja v preteklosti;
- tveganje, ki izhaja iz sestave revizijske ekipe in porabljenega časa pri izvedbi revizije;
- tveganost revizije zaradi odmevnosti oziroma pritiskov javnosti, s čemer se lahko vrši pritisk na revizorja;
- pomembnost revidirancev (velikost in organizacijska oblika, pomembne finančne institucije, javna podjetja);
- revizijske družbe in pooblašчени revizorji z velikim deležem neprilagojenih mnenj (pritrtilnih mnenj) v vseh mnenjih;
- nadpovprečno nizke cene revizijskih storitev;
- veliko število zaposlenih na enega pooblaščenega revizorja v revizijski družbi;
- kršenje neodvisnosti revizijske družbe oziroma pooblaščenega revizorja;
- dejavnost revidiranca (na primer gradbeništvo, telekomunikacije, banke, zavarovalnice in podobno); ter
- novo ustanovljene revizijske družbe.

Agencija opravlja tudi nadzore na pobudo tretje osebe, ki pisno izrazi upravičen dvom, da revizijska družba računovodskih izkazov ni revidirala v skladu s pravili revidiranja. O upravičenosti posamezne prijave presoja in odloča strokovna služba Agencije na osnovi utemeljitve oziroma dokumentacije, ki je priložena pobudi za opravljanje nadzora. Pri tem mora biti iz dokumentacije jasno razvidno, na kakšen način je revizijska družba oziroma pooblaščen revizor domnevno kršil pravila revidiranja. Agencija je v letu 2012 prejela s strani tretjih oseb štirinajst prijav s sumom kršenja pravil revidiranja.

2.1.1. UVEDENI POSTOPKI AGENCIJE V LETU 2012

Agencija je v letu 2012 uvedla **dvanaest nadzornih postopkov zoper pooblaščenega revizorja**, za katere je obstajal utemeljen sum, da so pri revidiranju kršili pravila revidiranja, od tega je bil v sedmih primerih pooblaščenim revizorjem izrečen ukrep. Agencija je enemu pooblaščenemu revizorju izdala ukrep pogojnega odvzema dovoljenja, saj je bilo ugotovljeno, da je kršil pravila revidiranja in je bilo zaradi teh kršitev poročilo o revidiranju, ki ga je podpisal, pomanjkljivo oziroma zavajajoče. Petim pooblaščenim revizorjem je Agencija izrekla opomin, enemu pa odredbo o odpravi kršitev. Pet postopkov zoper pooblaščenega revizorja še ni zaključenih.

Agencija je v letu 2012 uvedla **šest nadzornih postopkov zoper revizijske družbe**, za katere so obstajali dokazi, da so pri poslovanju kršile ZRev-2, in sicer je izdala eno odredbo o odpravi kršitev z dodatnimi ukrepi in pet odredb o odpravi kršitev. Dva postopka sta že zaključena z izdajo odločbe o ugotovitvi odprave kršitev; ostali postopki še niso zaključeni.

Agencija je v letu 2012 uvedla **sedem nadzornih postopkov zoper pooblaščenega ocenjevalca vrednosti**, za katere je obstajal utemeljen sum, da so kršili pravila ocenjevanja, od tega je bil v štirih primerih pooblaščenim ocenjevalcem izrečen opomin, trije postopki še niso zaključeni.

V letu 2012 je Agencija izdala 55 upravnih aktov nadziranim osebam, in sicer:

POOBLAŠČENIM REVIZORJEM (25):

- 9 odločb o začetku postopka za izrek opomina,
- 3 odločbe o začetku postopka za odvzem dovoljenja,
- 6 odločb o izreku opomina,
- 3 odredbe o odpravi kršitev,
- 3 odločbe o ugotovitvi odprave kršitev,
- 1 odločbo o izreku pogojnega odvzema dovoljenja.

POOBLAŠČENIM OCENJEVALCEM (11):

- 6 odločb o začetku postopka za izrek opomina
- 1 odločbo o začetku postopka za odvzem dovoljenja,
- 4 odločbe o izreku opomina.

REVIZIJSKIM DRUŽBAM (19):

- 5 odredb o odpravi kršitev,
- 1 odredbo o odpravi kršitev z dodatnimi ukrepi,
- 11 odločb o ugotovitvi odprave kršitev,
- 2 odločbi, s katerima je odločeno o ugovoru revizijske družbe zoper odredbo o odpravi kršitev.

2.1.2. PRAVNOMOČNI UKREPI AGENCIJE DO 31. 12. 2012

Od vseh izrečenih ukrepov pooblaščenim revizorjem je od ustanovitve Agencije do 31. 12. 2012 šestindvajset ukrepov že pravnomočnih:

- Leto 2010: 5 pravnomočnih ukrepov
- Leto 2011: 12 pravnomočnih ukrepov
- Leto 2012: 9 pravnomočnih ukrepov

V desetih primerih je bila vložena tožba na Vrhovno sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: VS RS), od katerih se je VS RS v šestih primerih odločilo v korist Agencije, eno tožbo pa je VS RS zavrglo, v treh primerih pa se o izidu še ni izreklo.

Od vseh izrečenih ukrepov revizijskim družbam je do 31. 12. 2012 devetinštirideset ukrepov pravnomočnih:

- Leto 2010: 14 pravnomočnih ukrepov
- Leto 2011: 23 pravnomočnih ukrepov
- Leto 2012: 12 pravnomočnih ukrepov

Zoper njih ni bila podana nobena tožba na Vrhovno sodišče RS.

Od vseh izrečenih ukrepov pooblaščenim ocenjevalcem je do 31. 12. 2012 štirinajst ukrepov že pravnomočnih:

- Leto 2011: 9 pravnomočnih ukrepov
- Leto 2012: 5 pravnomočnih ukrepov

V šestih primerih je bila vložena tožba na VS RS, od katerih se je VS RS v treh primerih odločilo v korist Agencije, ena tožba je bila vrnjena v ponoven postopek, o dveh pa se VS RS še ni izreklo.

Agencija je v **Poročilu o ukrepih za leto 2011**, katerega namen je obvestiti javnost o sprejetih končnih in pravnomočnih ukrepih, naloženim pooblaščenim revizorjem in revizijskim družbam in objavljen na njenih spletnih straneh (www.anr.si), podrobneje opisala izrečene pravnomočne ukrepe revizijskim družbam in pooblaščenim revizorjem. Povzetki pravnomočnih ukrepov zoper pooblaščenega revizorja pa so poimensko objavljeni na spletnih straneh Inštituta v registru pooblaščenih revizorjev.

Strokovni svet Agencije je 17. 12. 2012 podal soglasje na Načrt opravljanja nadzorov nad revizijskimi družbami in pooblaščenimi revizorji v letu 2013 s strani Inštituta, na podlagi katerega bo Inštitut opravil nadzor nad 13 revizijskimi družbami in 26 pooblaščenimi revizorji. Agencija je v soglasju k načrtu izpostavila pomen nadzora nad revidiranjem sistemsko pomembnih družb oziroma družb v javnem interesu, zaradi česar je Inštitutu priporočila, naj med revizijske projekte, ki bodo predmet pregleda, vključi tudi revizije takšnih družb, zaradi zaznane večje stopnje tveganja.

2.2. PREDVIDENE SPREMEMBE EVROPSKE ZAKONODAJE NA PODROČJU REVIDIRANJA

Evropska komisija je decembra 2011 objavila predlog *Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2006/43/ES o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze* (http://ec.europa.eu/internal_market/auditing/docs/reform/directive_sl.pdf). Predlog Direktive bistveno spreminja obstoječo ureditev, kot jo imamo na tem področju urejeno v Sloveniji. Prav tako je Evropska komisija objavila predlog *Uredbe Evropskega parlamenta in sveta o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa* (http://ec.europa.eu/internal_market/auditing/docs/reform/regulation_sl.pdf), ki tudi na novo uvaja zahteve glede obvezne revizije subjektov oziroma družb javnega interesa.

Načrtovano je, da se bo sedanji predlog Komisije o spremembah direktive o obveznih revizijah uporabljal hkrati s predlogom uredbe o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa. Oba predloga sta del sedanje regulativne reforme na različnih področjih finančnega sektorja. Ker revizija zagotavlja verodostojnost računovodskih izkazov, je eden od glavnih temeljev finančne stabilnosti. Ta predlog dopolnjuje druge obravnavane splošne pobude, kot so upravljanje podjetij, računovodstvo in bonitetne ocene. Pobude se ne podvajajo in ne prekrivajo. Predlog vsebuje spremembe določb o podelitvi dovoljenj in registraciji revizorjev ter revizijskih podjetij, o veljavnih načelih v direktivi o obveznih revizijah glede poklicne etike, poslovne skrivnosti, neodvisnosti in poročanja ter o povezanih pravilih nadzora, ki se še naprej uporabljajo za revizijo subjektov brez javnega interesa.

Kot je zapisano v spremnem dokumentu k predlogoma direktive in Uredbe, so bili ukrepi, ki so bili sprejeti v Evropi in drugje po svetu neposredno po nastanku finančne krize, večinoma namenjeni čimprejšnji stabilizaciji finančnega sistema. Medtem, ko je bila vloga bank, hedge skladov, bonitetnih agencij, nadzornikov ali centralnih bank pogosto proučena in podrobno analizirana, je bilo vlogi, ki so jo revizorji imeli ali bi jo morali imeti v krizi, posvečeno le malo ali nič pozornosti. Med finančno krizo so se pokazale pomanjkljivosti obvezne revizije, zlasti v zvezi s subjekti javnega interesa, ki imajo zaradi svojega poslovanja, velikosti ali števila zaposlenih, javni pomen ali ki imajo zaradi svoje oblike širok razpon zainteresiranih strani. Zato ta predlog določa pogoje za izvajanje obvezne revizije računovodskih izkazov subjektov javnega interesa. Zaradi velike koncentracije na revizijskem trgu in številnih postopkov za izdajo dovoljenj, potrebnih za zagotavljanje čezmejnih obveznih revizij, mala in srednje velika revizijska podjetja ne morejo koristiti ugodnosti notranjega trga. V skladu s strategijo Evropa 2020, ki poziva k izboljšanju poslovnega okolja, je cilj predloga nove regulative krepitev notranjega trga za obvezne revizije, tako da se omogoči rast malih in srednje velikih revizijskih podjetij ter spodbuja vstop novih udeležencev.

V oceni učinka so v skladu z načeli „boljše priprave zakonodaje“ opredeljena različna problematična področja, za katera bo morda treba sprejeti ureditvene ukrepe:

- Razlika med pričakovanji, ki jih imajo zainteresirane strani v zvezi z revizijo, in dejanskim delom revizorjev.
- V okolju, v katerem je revizija dejansko postala ena od številnih komercialnih storitev, neodvisnosti ni mogoče niti zagotoviti niti dokazati. Zaradi neizvajanja običajnih razpisov za revizijske storitve in redne menjave revizijskih podjetij, revizija nima več ključne značilnosti: strokovne skrbnosti.
- Koncentracija na trgu in pomanjkanje izbire: zaradi velike polarizacije trga se zelo redko zgodi, da revizije subjekta javnega interesa ne opravlja eno od štirih največjih revizijskih podjetij. V večini držav članic štiri največja revizijska podjetja revidirajo več kot 85 % velikih družb, ki kotirajo na borzi.

Na podlagi ocene učinka so bile določene naslednje prednostne možnosti politik:

- Pojasniti in opredeliti je treba obseg obvezne revizije ter izboljšati informacije, ki jih revizor predloži uporabnikom, revidiranim subjektom, revizijskim komisijam in nadzornikom.
- S prepovedjo opravljanja nerevizijskih storitev za revidirane subjekte in celo splošno prepovedjo opravljanja nerevizijskih storitev bi se učinkovito okrepili neodvisnost in strokovna skrbnost. Poleg tega bi se s strožjimi pravili v zvezi s postopkom za imenovanje revizorjev in uvedbo obvezne menjave revizijskih podjetij izboljšala kakovost revizij.
- Prepovedati je treba pogodbene klavzule, ki omejujejo izbiro revizijskega podjetja, povečati je treba preglednost kakovosti revizij in revizijskih podjetij ter uvesti potrjevanje kakovosti revizije, da se omogoči objektivna izbira ponudnika revizije.
- Za povečanje izbire ponudnikov revizije je treba odpraviti omejitve glede lastništva.
- Okrepiti je treba nacionalne revizijske nadzorne organe ter vzpostaviti sodelovanje v okviru Evropskega organa za vrednostne papirje in trge (ESMA) na ravni EU.

Ob upoštevanju večjih družbenih posledic velikih družb, ki kotirajo na borzi, in finančnih institucij je treba na področju revizije računovodskih izkazov oblikovati zahtevnejši in strožji

okvir. Zato se močneje izražajo nekateri dvomi v zvezi s subjekti, ki vplivajo na veliko število zainteresiranih strani, npr. družbe, ki kotirajo na borzi, in tisti subjekti, ki izvajajo določene dejavnosti, zlasti v sektorju finančnih storitev (v pravilih so navedeni kot subjekti javnega interesa), pri čemer so ti dvomi naslednji:

- **razlika med pričakovanji** zainteresiranih strani v zvezi z revizijo in dejanskim delom revizorjev. Številne zainteresirane strani so spraševale, kako so lahko banke le nekaj mesecev po predložitvi ugodnih revizijskih poročil propadle. Poleg tega je komunikacija med revizorji in nadzorniki v zvezi z vidnimi pomanjkljivostmi na področju finančne stabilnosti revidiranih subjektov, zlasti v finančnem sektorju, izrazito pomanjkljiva;
- **neodvisnosti** ni mogoče zagotoviti niti dokazati v okolju, v katerem je revizija dejansko postala ena od številnih komercialnih storitev, ki jih revizorji zagotavljajo svojim strankam. Zaradi neizvajanja običajnih razpisov za revizijske storitve in redne menjave revizijskih podjetij, revizija nima več ključne značilnosti, namreč strokovne skrbnosti. Trenutno so številna revidirana podjetja dejansko razvila lagodne odnose s svojim revizorjem; to je zavrnitev samega bistva neodvisnosti;
- **koncentracija na trgu in pomanjkanje izbire:** zaradi velike polarizacije trga se zelo redko zgodi, da revizije subjekta javnega interesa ne opravlja eno od štirih največjih revizijskih podjetij. V večini držav članic štiri največja revizijska podjetja revidirajo več kot 85 % družb, ki kotirajo na borzi. Dejavnik „lagodnosti“ revidiranih podjetij z njihovimi revizorji je skupaj s tržnim zaznavanjem okrepil prevlado štirih največjih revizijskih podjetij. Tudi v redkih primerih izvajanja razpisov za revizijo obstaja določena zadržanost pri izbiri revizijskega podjetja, ki ni eno od zadevnih štirih podjetij. Zgoraj opredeljena problematika kaže na to, da vlagatelji in druge zainteresirane strani ne morejo iskreno zaupati v popolno neodvisnost ter posledično kakovost revizijskega mnenja. V pregledih revizorjev, ki jih izvajajo nacionalni revizijski nadzorni organi v državah članicah (in tudi v Združenih državah), se vse preveč pogosto ugotavlja pomanjkanje neodvisnosti revizije.

Čeprav se pri oblikovanju mnenja o finančni stabilnosti podjetja, nobena zainteresirana stran ne bi smela zanašati izključno na revizijsko poročilo, pa je vseeno pomembno zaupanje zainteresirane strani v utemeljenost računovodskih izkazov, ki so prejeli ugodno revizijsko poročilo. Zlasti zainteresirane strani morajo biti zmožne zanesti se na sposobnost revidiranega subjekta, da nadaljuje z rednim poslovanjem, in da lahko ta v bližnji prihodnosti izpolnjuje svoje obveznosti.

Nameravane spremembe evropske zakonodaje na področju revidiranja bodo na srednji rok močno vplivale tudi na delovanje in poslanstvo Agencije, saj se bodo njene pristojnosti, ko bosta Direktiva in Uredba sprejeti, močno povečale. Zato bo tudi strategija Agencije za naslednje petletno obdobje temeljila na pričakovanih in predvidenih spremembah zakonodaje, saj bo Agencija za ta namen potrebovala višja finančna sredstva in okrepljeno kadrovske zasedbo.

2.3. PREDVIDENE SPREMEMBE ZAKONA O REVIDIRANJU

Glede na predvidene spremembe predpisov na ravni EU bo na srednji rok skladno s temi spremembami treba prilagoditi tudi trenutno veljavni Zakon o revidiranju. Izvedena revizijska reforma, povezana z implementacijo Direktive 2006/43/ES, v praksi ni dala zelenih rezultatov, saj spremembe niso bile dovolj korenite, da bi zagotovile ustrezen odziv revizorjev ob izbruhu finančne krize. Vezano na sprejem novele Direktive in Uredbe, bo potrebno v novem Zakonu o revidiranju urediti tudi:

- Obvezno rotacijo revizijske družbe in ključnega revizijskega partnerja (sedanja ureditev zahteva le obvezno rotacijo ključnega revizijskega partnerja. Zakonsko neomejeno sodelovanje revidiranca in revizorja pa povzroča grožnjo domačnosti in koristoljubja, s tem pa grožnjo revizorjevi neodvisnosti). Obvezna rotacija ključnega revizijskega partnerja in revizijske družbe bi lahko pripomogla tudi k razbijanju močne koncentracije na trgu revizijskih storitev, kjer je zaradi tržnega deleža »Big Four« zaznati sistemsko tveganje. Zaradi dolgoročnih odnosov z naročnikom in posledično finančnih spodbud je ogrožena revizorjeva neodvisnost, s tem pa se zmanjšuje poklicna nezaupljivost revizorja, ki poleg strokovne presoje predstavlja temelj kakovosti revidiranja;
- Opredelitev in razmejitve izvajanja revizijskih in nerevizijskih storitev (že obstoječi ZRev-2 določa, da revizor ne sme revidirati računovodskih izkazov pri naročniku, pri katerem izvaja nerevizijske storitve. Katere nerevizijske storitve in v kakšnem obsegu bo revizijska družba lahko izvajala, pa je še predmet usklajevanja besedila nove EU direktive in uredbe). S ciljem zagotovitve neodvisnosti revizorja bo določen maksimalni delež prihodka, ki ga revizijska družba lahko prejme od posameznega naročnika revizije;
- Imenovanje revizijske družbe s ciljem zagotavljanja večje neodvisnosti. Revizorje imenuje skupščina na predlog revizijske komisije, dopuščen je veto nadzornega sveta na imenovanje revizorja, ki ga predlaga poslovodstvo ali revizijska komisija.

3. PROGRAM DELA

3.1. CILJI AGENCIJE

Temeljno načelo Agencije je zagotavljanje učinkovitega javnega nadzora nad revizijskimi družbami, pooblaščenimi revizorji in pooblaščenimi ocenjevalci, ter nad Slovenskim inštitutom za revizijo, predvsem v delu, kjer ima Inštitut javna pooblastila.

Eden najpomembnejših načinov zagotavljanja kakovosti dela revizijskih družb in pooblaščenih revizorjev je opravljanje pregledov poslovanja revizijskih družb ter na tej osnovi izrekanje ukrepov nadzora, kadar je to potrebno.

74. člen ZRev-2 določa, da je treba pregledati poslovanje revizijskih družb, ki izvajajo obvezne revizije subjektov, katerih vrednostni papirji so uvrščeni na organiziran trg

vrednostnih papirjev katere koli države članice, najmanj vsaka tri leta, poslovanje vseh ostali revizijskih družb pa najmanj vsakih šest let. Glede na trenutni način financiranja, ki ga določa ZRev-2, in kadrovske zasedbe Agencije bo omenjene redne preglede poslovanja revizijskih družb v skladu z omenjenim 74. členom ZRev-2 v pretežni meri izvajal Inštitut, medtem ko se bo Agencija osredotočila na tako imenovane izredne preglede na osnovi ugotovljenega povečanega tveganja glede kakovosti opravljenih posameznih revizij. Agencija je v letu 2009 sprejela že omenjena Merila za sestavljanje strateškega in letnega načrta preverjanja kakovosti revidiranja pooblaščenih revizorjev in revizijskih družb.

V letu 2012 je Agencija prejela v zvezi z opravljenimi revizijami računovodskih izkazov štirinajst prijav, katere je podrobneje proučila in za tiste, pri katerih je presodila, da gre za kršitve pravil revidiranja, začela postopek nad revizijsko družbo oziroma pooblaščenim revizorjem. V letu 2013 lahko pričakujemo najmanj toliko oziroma še več prijav, saj se na podlagi opravljenih izrednih in posebnih revizij ugotavlja slabo opravljena revizija letnih računovodskih izkazov, kar je lahko povod za prijavo pooblaščenega revizorja Agenciji.

Strokovni svet Agencije je dal 17. 12. 2012 soglasje na Načrt opravljanja nadzorov nad revizijskimi družbami in pooblaščenimi revizorji v letu 2013 s strani Inštituta, na podlagi katerega bo Inštitut opravil nadzor nad 13 revizijskimi družbami in 26 pooblaščenimi revizorji.

Strokovni svet Agencije je dal 24. 9. 2012 soglasje na Načrt opravljanja nadzorov nad pooblaščenimi ocenjevalci v letu 2013 s strani Inštituta, na podlagi katerega bo Inštitut opravil nadzor nad 17 pooblaščenimi ocenjevalci.

Ne glede na to, ali bo nadzor nad kakovostjo dela revizijske družbe, pooblaščenega revizorja ali pooblaščenega ocenjevalca opravila Agencija ali Inštitut, pa je Agencija tista, ki odloča v postopkih nadzora ter izreka ukrepe nadzora. V skladu s sprejetima letnima načrtoma nadzorov za leto 2013 bo Agencija na podlagi preveritve kakovosti dela preverila delovanje:

- 13 revizijskih družb,
- 26 pooblaščenih revizorjev,
- 8 pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin,
- 2 pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti strojev in opreme ter
- 7 pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti podjetij.

Velik del aktivnosti Agencije je usmerjen v presojanje ugotovljenih nepravilnosti s strani Inštituta ter izrekanje ukrepov nadzora (odredba o odpravi kršitev, opomin, pogojni odvzem dovoljenja in odvzem dovoljenja).

Ker je Agencija po določbah ZRev-2 tudi prekrškovni organ, bo skladno s svojimi pristojnostmi odločala tudi o prekrških in izrekala globe.

3.2. OPREDELITEV NAJPOMEMBNEJŠIH OPERATIVNIH CILJEV AGENCIJE V LETU 2013

Agencija vse svoje moči vlaga v uresničevanje ciljev in nalog, ki jih ji nalaga ZRev-2 in se bo temu posvetila tudi v prihodnje. Temeljni cilj Agencije je opravljanje javnega nadzora nad kakovostjo dela revizijskih družb, pooblaščenih revizorjev in pooblaščenih ocenjevalcev. Agencija si je z namenom uresničitve zastavljenega cilja za leto 2013 zadala podrobnejše cilje ter opredelila naloge, ki so potrebne za njihovo doseg. Agencija želi na tem mestu izpostaviti nekatere svoje ključne cilje in pripadajoče aktivnosti, ki niso nujno neposredno razvidne iz ZRev-2, so pa pomembne za uresničevanje teh ciljev ter za zagotavljanje kakovosti in razvoj revizijske in ocenjevalske stroke v Sloveniji.

3.2.1. CILJ: SAMOSTOJNO OPRAVLJANJE NADZORA NAD KAKOVOSTJO DELA REVIZIJSKIH DRUŽB IN POOBLAŠČENIH REVIZORJEV S STRANI AGENCIJE

AKTIVNOSTI:

1. Agencija bo spremljala redna mesečna in redna letna poročila revizijskih družb in v primeru ugotovljenih nepravilnosti oziroma kršitev v skladu z ZRev-2 začela postopek za izrek ukrepa nadzora. Poročila revizijskih družb bo analizirala tudi v povezavi s sprejetimi merili za sestavljanje strateškega in letnega načrta preverjanja kakovosti revidiranja pooblaščenih revizorjev in revizijskih družb in na tej osnovi ugotovljala morebitno povečano tveganje slabše kakovosti opravljenih revizij. Na podlagi mesečnih poročil namreč Agencija pridobi podatke o načrtovani porabi ur za posamezno revizijo računovodskih izkazov ter pogodbeno ceno revizije, ki pa sta lahko kazalnika povečanega tveganja slabše kakovosti opravljene revizije, v kolikor planirano število porabljenih ur za revizijo odstopa od priporočenih ur oziroma pogodbene vrednosti ne dosegajo nekega minimalnega praga, s katerim bi se zagotovila kakovostna revizija.
2. Agencija bo na osnovi sprejetih meril in zaznanega povečanja tveganja (prijave in poročila) izbrala nadzirance (revizijske družbe in pooblaščene revizorje) in izvedla samostojni nadzor nad kakovostjo njihovega dela. Povečano tveganje se kaže predvsem v:
 - sestavi in porabljenih delovnih urah pri naročniku,
 - ugledu revizijske družbe v javnosti,
 - že opravljenem postopku s strani nadzornika z ugotovljenimi nepravilnostmi,
 - delovanju naročnika v tvegani panogi,
 - nizki ceni revizije računovodskih izkazov,
 - nespoštovanju neodvisnosti revizijske družbe.
3. Agencija bo pri štirih večjih revizijskih družbah preverila upoštevanje Mednarodnega standarda obvladovanja kakovosti (v nadaljevanju: MSOK 1), pri čemer bo preverjala, ali ima revizijska družba vzpostavljene ustrezne usmeritve in postopke, povezane z ureditvijo obvladovanja kakovosti, če so ti postopki ustrezni, primerni, delujejo uspešno in so v praksi upoštevani.

4. Agencija bo poučila vse prijave zoper opravljane revizije pooblaščenih revizorjev in revizijskih družb, ki jih bo v letu 2013 dobila s strani tretjih oseb. Če bo presodila, da je prijava kršitev pravil revidiranja utemeljena, bo uvedla postopek zoper revizijsko družbo in izvedla nadzor nad pooblaščenim revizorjem in revizijsko družbo.

PRIČAKOVANI REZULTATI:

1. Opravljene letne analize izdelane na osnovi rednega mesečnega poročanja revizijskih družb, ter letna analiza, vse z oceno tveganja po posameznih segmentih in opisom ugotovljenih kršitev.
2. Zapisniki o opravljenem pregledu poslovanja revizijskih družb in spoštovanja določb MSOK 1
3. Odločbe, odredbe oziroma drugi ustrezni ukrepi v primeru ugotovljenih kršitev.

KAZALNIK (MEROLO CILJEV):

1a. Ime kazalnika: Število izdelanih analiz, izdelanih na osnovi rednega mesečnega poročanja revizijskih družb, z oceno tveganja.

- Ciljna vrednost v letu 2013: 4.
- Omejitve uporabe kazalnika: Ni posebnih omejitev.

1b. Ime kazalnika: Letna analiza, izdelana na osnovi rednega letnega poročanja revizijskih družb, z oceno tveganja po posameznih segmentih in opisom ugotovljenih kršitev (število).

- Ciljna vrednost v letu 2013: 1.
- Omejitve uporabe kazalnika: Ni posebnih omejitev.

2. Aktivnosti izvedbe nadzora na podlagi ocenjenega tveganja zaradi njene narave sicer ni primerno kvantificirati, lahko pa na podlagi izkušenj preteklih dveh let ocenimo, da bo Agencija v letu 2013 izdala približno 60 upravnih aktov.

3. Ime kazalnika: Poročilo o opravljanem nadzoru spoštovanja MSOK 1 s strani štirih večjih revizijskih družb

- Ciljna vrednost v letu 2013: 4.
- Omejitve uporabe kazalnika: Ni posebnih omejitev.

4. Ime kazalnika: Število začelih postopkov zoper revizijske družbe in pooblaščne revizorje na podlagi utemeljene prijave: aktivnosti izvedbe nadzora na podlagi prijav ni primerno kvantificirati, lahko pa na podlagi preteklih izkušenj ocenimo, da Agencija zoper revizijske družbe in pooblaščne revizorje letno dobi od 15 do 20 prijav.

- Ciljna vrednost v letu 2013: uvedba postopkov zoper vse revizijske družbe in pooblaščne revizorje, za katere obstaja sum, da so kršili pravila revidiranja.
- Omejitve uporabe kazalnika: število uvedenih postopkov je odvisno od števila prejetih utemeljenih prijav.

3.2.2. CILJ: NADZOR AGENCIJE NAD SLOVENSKIM INŠTITUTOM ZA REVIZIJO PRI IZVAJANJU NADZORA KAKOVOSTI REVIDIRANJA POOBLAŠČENIH REVIZORJEV IN REVIZIJSKIH DRUŽB

AKTIVNOSTI:

1. Agencija bo proučila vso dokumentacijo, ki jo bo Inštitut pridobil v okviru nadzora, skupaj z zapisniki, pripombami na zapisnike in strokovnimi mnenji revizijskega sveta in strokovnega sveta Inštituta, ter v primeru ugotovljenih nepravilnosti oziroma kršitev pravil revidiranja začela postopek za izrek ukrepa nadzora.
2. Agencija bo preverila podlage (skladnost z ZRev-2 in merili, vsebino, utemeljenost) za izdajo soglasja na predlagani letni načrt nadzorov nad delom revizijskih družb, pooblaščenih revizorjev in pooblaščenih ocenjevalcev, ki ga bo Agenciji predložil Inštitut ter ob upoštevanju vseh podlag in pogojev, podala soglasje na načrt nadzorov Slovenskega inštituta za revizijo za leto 2014.

PRIČAKOVANI REZULTAT:

1. Poročilo o opravljenem pregledu nadzorne dokumentacije s strani Slovenskega inštituta za revizijo, ob ugotovljenih kršitvah pravil revidiranja bo Agencija začela postopek izreka ukrepa.
2. Sprejeti soglasji k letnemu načrtu nadzora nad delom revizijskih družb, pooblaščenih revizorjev in pooblaščenih ocenjevalcev, po predhodni preveritvi utemeljenosti in vsebine načrta.

KAZALNIK (MERILO CILJEV):

1. Ime kazalnika: Poročilo o opravljenem pregledu nadzorne dokumentacije s strani Slovenskega inštituta za revizijo
 - Ciljna vrednost v letu 2013: 26 Poročil o opravljenem pregledu nadzorne dokumentacije pooblaščenih revizorjev, ob ugotovljenih kršitvah pravil revidiranja bo Agencija začela postopek izreka ukrepa, česar ni mogoče vnaprej predvideti.
 - Omejitve uporabe kazalnika: Ni posebnih omejitev pri opredelitvi števila izdanih Poročil o opravljenem pregledu nadzorne dokumentacije pooblaščenih revizorjev.
2. Ime kazalnika: Sprejeti soglasji k letnemu načrtu nadzora nad delom revizijskih družb, pooblaščenih revizorjev in pooblaščenih ocenjevalcev.
 - Ciljna vrednost v letu 2013: 2.
 - Omejitve uporabe kazalnika: Pred sprejemom soglasja bo Agencija preverila podlage in skladnost načrta z Merili.

3.2.3. CILJ: ZAGOTOVITI KAKOVOST IZOBRAŽEVANJA ZA PRIDOBITEV STROKOVNEGA NAZIVA POOBLAŠČENI REVIZOR IN POOBLAŠČENI OCENJEVALEC

AKTIVNOSTI:

1. Agencija bo proučila gradivo za najmanj pet predmetov, ki so sestavni del izobraževalnih programov za pridobitev strokovnega naziva pooblaščen revizor oziroma pooblaščen ocenjevalec, in na ta način preverila kakovost izobraževanja.
2. Direktorica bo tudi v letu 2013 članica izbirne komisije pri izobraževanju za pridobitev strokovnega naziva pooblaščen revizor oziroma pooblaščen ocenjevalec vrednosti.
3. V primeru ugotovljenih pomanjkljivosti bo Agencija o tem obvestila strokovni svet Agencije in Inštitut.

PRIČAKOVANI REZULTATI:

1. Ocenjena kakovost gradiva za najmanj pet predmetov v okviru izobraževanja za pridobitev strokovnega naziva pooblaščen revizor oziroma pooblaščen ocenjevalec.

KAZALNIK (MERILO CILJEV):

- Ime kazalnika: Število ocenjenih gradiv za predmete, ki predstavljajo sestavni del izobraževalnih programov za pridobitev strokovnega naziva pooblaščen revizor oziroma pooblaščen ocenjevalec.
- Ciljna vrednost v letu 2013: 5.
- Omejitve uporabe kazalnika: Ni posebnih omejitev.

3.2.5. CILJ: ZAGOTOVITI KAKOVOST STALNEGA (DODATNEGA) IZOBRAŽEVANJA POOBLAŠČENIH REVIZORJEV IN POOBLAŠČENIH OCENJEVALCEV

AKTIVNOSTI:

1. Agencija bo z udeležbo na seminarjih, simpozijih ali konferencah preverila kakovost najmanj 10 izobraževanj, priznanih kot dodatno izobraževanje za podaljšanje dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja oziroma pooblaščenega ocenjevalca.
2. Agencija bo proučila program in gradivo še za 10 drugih izobraževanj, priznanih kot dodatno izobraževanje za podaljšanje dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja oziroma pooblaščenega ocenjevalca.
3. Agencija bo presodila kakovost in ustreznost programa stalnega (dodatnega) izobraževanja. Kot ustrezno oziroma kakovostno šteje tisto izobraževanje, ki nadgrajuje znanje pooblaščenih revizorjev in pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti na področjih, ki jih morajo pooblaščen revizorji oziroma pooblaščen ocenjevalci poznati za kakovostno opravljanje svojih nalog. Izobraževanje, ki ponavlja znanja, ki jih mora

pooblaščen revizor oziroma pooblaščen ocenjevalec osvojiti za pridobitev strokovnega naziva, ne šteje za ustrezno.

4. V primeru neustreznosti dodatnega izobraževanja bo Agencija o tem poročala Inštitutu. Agencija bo glede na ugotovljene neustreznosti oziroma pomanjkljivosti izobraževanja Inštitutu predlagala, da programe izvajalca izobraževanja v obdobju, ki ga določi Agencija, ne prizna kot dodatno izobraževanje za podaljšanje dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja oziroma pooblaščenega ocenjevalca.
5. Agencija bo redno preverjala odziv Inštituta na njene predloge.

PRIČAKOVANI REZULTATI:

1. Agencija bo letno ocenila kakovost najmanj 10 izobraževanj, priznanih kot dodatno izobraževanje za podaljšanje dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja oziroma pooblaščenega ocenjevalca.
2. Agencija bo za vse izvajalce dodatnega izobraževanja, pri katerih bo ugotovila, da program izobraževanja ni ustrezen, predlagala ukrepe Inštitutu.

KAZALNIK (MEROLO CILJEV):

- Ime kazalnika: Število ocenjenih izobraževanj, priznanih kot dodatno izobraževanje za podaljšanje dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja oziroma pooblaščenega ocenjevalca.
- Ciljna vrednost v letu 2013: 10.
- Omejitve uporabe kazalnika: Ni posebnih omejitev.

4. FINANČNI NAČRT ZA LETO 2013

4.1. PO NAČELU DENARNEGA TOKA

TABELA 1: FINAČNI NAČRT AGENCIJE ZA LETO 2013

(V EUR)

Postavka	Finančni načrt 2012	Rebalans finančnega načrta 2012	Realizacija 2012 (nerevidirano)	Finančni načrt 2013	Finančni načrt 2013/ realizacija 2012
	1	2	3	4	4/3
SKUPAJ PRIHODKI	335.600	309.600	305.917	274.650	0,90
Namenska sredstva EU	0	0	0	0	
TRANSFERNI PRIHODKI	305.000	279.000	279.000	244.000	0,87
Sredstva iz proračuna za tekočo porabo	305.000	279.000	279.000	244.000	0,87
Sredstva iz proračuna za investicije	0	0	0	0	
ZARACUNANI PRIHODKI DOLOČ. UPORABN.	30.500	30.500	26.650	30.500	1,14
Prihodki po Tarifi o taksah in nadomestilih	30.500	30.500	26.650	30.500	1,14
OBRESTI IN 73 DONACIJE	100	100	267,46	150	0,56
Obresti in 7300 Donacije domačih pravnih oseb	100	100	267,46	150	0,56
SKUPAJ ODHODKI	335.600	309.600	292.713	274.650	0,94
TEKOČI ODHODKI	332.600	309.600	291.287	274.650	0,94
<i>Plače in drugi izdatki zaposlenim</i>	<i>205.877</i>	<i>194.026</i>	<i>192.559</i>	<i>183.840</i>	<i>0,95</i>
<i>Prispevki delodajalcev za socialno varnost</i>	<i>32.726</i>	<i>31.090</i>	<i>31.156</i>	<i>29.802</i>	<i>0,96</i>
<i>Izdatki za blago in storitve</i>	<i>93.997</i>	<i>84.485</i>	<i>67.572</i>	<i>61.008</i>	<i>0,90</i>
<i>Pisarniški in splošni material in storitve</i>	<i>25.537</i>	<i>25.537</i>	<i>22.197</i>	<i>21.498</i>	<i>0,97</i>
<i>Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije</i>	<i>5.010</i>	<i>5.010</i>	<i>2.666</i>	<i>2.840</i>	<i>1,07</i>
<i>Prevozni stroški in storitve</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
<i>Izdatki za službena potovanja</i>	<i>9.000</i>	<i>9.000</i>	<i>3.813</i>	<i>4.650</i>	<i>1,22</i>
<i>Tekoče vzdrževanje</i>	<i>700</i>	<i>700</i>	<i>3.914</i>	<i>400</i>	<i>0,10</i>
<i>Najemnine</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.983</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>
<i>Drugi operativni odhodki</i>	<i>53.750</i>	<i>44.238</i>	<i>32.998</i>	<i>31.620</i>	<i>0,96</i>
INVESTICIJSKI ODHODKI	3.000	0	1.426	0	0,00
Nakup in gradnja osnovnih sredstev	3.000	0	1.426	0	0,00
Nakup opreme	3.000	0	1.426	0	0,00
Investicijsko vzdrževanje obstoječe opreme	0	0	0	0	
Nakup nematerialnega premoženja	0	0	0	0	

4.1.1. PRIHODKI

Agencija za javni nadzor nad revidiranjem načrtuje v letu 2013 za izvajanje svojih nalog, ki ji jih nalaga Zakon o revidiranju, finančna sredstva v višini 274.650 EUR, kar je 10% manj od razpoložljivih sredstev Agencije v letu 2012. V skladu s 30. členom ZRev-2 se sredstva za izvajanje nalog Agencije zagotovijo v državnem proračunu in s prihodki po tarifi. Agencija ocenjuje, da bo iz naslova pavšalnega nadomestila stroškov postopka (to je stroškov postopka izreka odredbe o odpravi kršitev, odredbe z dodatnimi ukrepi, opomina oziroma odvzema dovoljenja) v letu 2013 prejela prihodke v višini 30.500 EUR.

Transforni prihodki Agencije v višini 244.000 EUR so zagotovljeni na podlagi Proračuna Republike Slovenije za leto 2013 (Ur. l. RS, št. 104/12), sprejetega v Državnem zboru dne

6. 12. 2012. Ti prihodki so glede na leto 2012 nižji za 35.000 EUR oziroma 13% in v celoti namenjeni kot tekoči transfer. Skladno z Izhodišči za pripravo Predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2013 in 2014 ter Izhodišči Ministrstva za finance za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračuna z dne 21. 1. 2013, je vlada RS od skupno 244.000 EUR transfernih prihodkov za Agencijo, namenila 195.751 EUR za stroške dela (80,2% transfernih prihodkov) in 48.249 EUR za materialne stroške (19,8% transfernih prihodkov).

Celotni prihodki in transferni prihodki Agencije se v zadnjih letih občutno zmanjšujejo, kar je razvidno iz naslednje tabele:

TABELA 2: PRIHODKI AGENCIJE V ZADNJIH TREH LETIH (V EUR)

Leto	Celotni prihodki	Transferni prihodki
2011 (realizacija)	345.047	310.000
2012 (realizacija)	305.917	279.000
2013 (načrt)	274.650	244.000

Načrtovani celotni prihodki Agencije v letu 2013 so kar za 70.397 EUR oziroma 20% nižji glede na prihodke v letu 2011 (transferni prihodki so nižji za 66.000 EUR oziroma 21%), pri čemer ostajajo pristojnosti in naloge Agencije enake, prav tako je enako število zaposlenih.

Tabelaričen pregled prihodkov Agencije:

TABELA 3: PREGLED NAČRTOVANIH PRIHODKOV AGENCIJE ZA LETO 2013 (V EUR)

Postavka	Finančni načrt 2012	Rebalans finančnega načrta 2012	Realizacija 2012 (nerevid.)	Finančni načrt 2013	finančni načrt 2013/ realizacija 2012
	1	2	3	4	4/3
TRANSFERNI PRIHODKI	305.000	279.000	279.000	244.000	0,87
Sredstva iz proračuna za tekočo porabo	305.000	279.000	279.000	244.000	0,87
Sredstva iz proračuna za investicije	0	0	0	0	
ZARAČUNANI PRIHODKI DOLOČ. UPORABN.	30.500	30.500	26.650	30.500	1,14
Prihodki po Tarifi o taksah in nadomestilih	30.500	30.500	26.650	30.500	1,14
OBRESTI IN 73 DONACIJE	100	100	267,46	150	0,56
Obresti in 7300 Donacije domačih pravnih oseb	100	100	267,46	150	0,56
SKUPAJ PRIHODKI	335.600	309.600	305.917	274.650	0,90

4.1.2. ODHODKI

Celotni načrtovani odhodki Agencije za leto 2013 znašajo 274.650 EUR, kar na zaposlenega predstavlja 54.930 EUR celotnih odhodkov. Naslednja tabela prikazuje načrtovano strukturo odhodkov Agencije za leto 2013.

TABELA 4: NAČRTOVANA STRUKTURA ODHODKOV AGENCIJE ZA LETO 2013 (V EUR)

	Finančni načrt 2012	Rebalans finančnega načrta 2012	Realizacija 2012 (nerevid.)	Finančni načrt 2013	finančni načrt 2013/ realizacija 2012
	1	2	3	4	4/3
TEKOČI ODHODKI	332.600	309.600	291.287	274.650	0,94
Plače in drugi izdatki zaposlenim	205.877	194.026	192.559	183.840	0,95
Plače in dodatki	193.522	183.846	183.390	175.091	0,95
Regres za letni dopust	3.460	1.730	893	481	0,54
Povračila in nadomestila	8.894	8.450	8.276	8.268	1,00
Sredstva za delovno uspešnost	0	0	0	0	
Drugi izdatki zaposlenim	0	0	0	0	
Prispevki delodajalcev za socialno varnost	32.726	31.090	31.156	29.802	0,96
Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	17.093	16.238	16.230	15.496	0,95
Prispevki za zdravstveno zavarovanje	13.694	13.009	13.002	12.414	0,95
Prispevek za zaposlovanje	116	110	110	105	0,96
Prispevek za starševsko varstvo	193	183	183	175	0,95
Dodatno kolektivno pokojninsko zavarovanje	1.631	1.550	1.630	1.613	0,99
Izdatki za blago in storitve	93.997	84.485	67.572	61.008	0,90
Pisarniški in splošni material in storitve	25.537	25.537	25.166	21.498	0,85
Pisarniški in splošni material in storitve	2.000	2.000	1.649	1.650	1,00
Čistilni material in storitve	3.000	3.000	2.343	2.400	1,02
Časopisi, revije strokovna literatura	4.250	4.250	3.958	3.950	1,00
Oglaševalske storitve	0	0	0	0	
Računalniške storitve	3.387	3.387	5.250	2.887	0,55
Računovodske, revizijske in svetovalne storitve	11.700	11.700	9.744	9.391	0,96
Izdatki za reprezentanco	400	400	250	300	1,20
FIN	0	0	0	0	
Drugi stroški material in storitve	800	800	1.972	920	0,47
Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	5.010	5.010	2.666	2.840	1,07
Elektrika	900	900	0	0	
Poraba kuriv in stroški ogrevanja	800	800	0	0	
Voda in komunalne storitve	300	300	0	0	
Telefon, faks, internet, el.pošta	2.080	2.080	2.009	2.000	1,00
Poštnina in kurirske storitve	930	930	658	840	1,28
Prevozni stroški in storitve	0	0	0	0	
Izdatki za službena potovanja	9.000	9.000	3.813	4.650	1,22
Dnevnice za službena potovanja doma	400	400	81	200	2,46
Dnevnice za službena potovanja v tujini	1.000	1.000	552	550	1,00
Stroški prevoza v državi	600	600	481	400	0,83
Hotelske in restavracijske storitve v tujini	1.500	1.500	800	1.000	1,25
Stroški prevoza v tujini	5.000	5.000	1.480	2.000	1,35
Hotelske in restavracijske storitve doma	400	400	409	500	1,22
Drugi izdatki za službena potovanja	100	100	10	0	0,00
Tekoče vzdrževanje	700	700	945	400	0,42
Tekoče vzdrž. komunikacijske opreme in rač.	500	500	500	200	0,40
Tekoče vzdrževanje druge opreme	200	200	445	200	0,45
Najemnine	0	0	1.983	0	0,00
Drugi operativni odhodki	53.750	44.238	32.998	31.620	0,96
Stroški konferenc, seminarjev, in simpozijev	0	0	0	0	

Avtorski honorarji	0	0	0	0	
Plačila po pogodbah o delu	16.800	16.800	11.621	12.500	1,08
Plačila za delo preko študentskega servisa	0	0	0	0	
Sejnine	9.500	9.500	6.323	6.600	1,04
Stroški za strokovno izobraževanje	7.500	7.500	6.532	2.500	0,38
Intelektualne storitve	3.500	3.500	1.377	1.000	0,73
Odvetniki, notarji, sodni stroški	16.200	6.688	7.109	8.920	1,25
Članarine v med.org.	0	0	0	0	
Plačilo storitev org., pooblaščenih za plač.promet	100	100	37	100	2,74
Drugi operativni odhodki	150	150	0	0	0,00
INVESTICIJSKI ODHODKI	3.000	0	1.426	0	0,00
Nakup in gradnja osnovnih sredstev	3.000	0	1.426	0	0,00
Nakup opreme	3.000	0	1.426	0	0,00
Investicijsko vzdrževanje obstoječe opreme	0	0	0	0	
Nakup nematerialnega premoženja	0	0	0	0	
SKUPAJ ODHODKI	335.600	309.600	292.713	274.650	0,94

Največji delež načrtovanih odhodkov za leto 2013 predstavljajo odhodki za plače, in sicer 213.642 EUR oziroma 77,8% celotnih odhodkov, ostale odhodke pa predstavljajo izdatki za blago in storitve (22,2%), od tega največ drugi operativni odhodki.

Kot že omenjeno je Agencija zaradi 10% nižjih sredstev iz proračuna RS za v letu 2012 glede na leto 2011, skladno z Zakonom o uravnoteženju javnih financ, že znižala odhodke na področju plač, kot tudi operativne in investicijske odhodke. V letu 2013 Agencija planira dodatno 11,3% znižanje celotnih odhodkov glede na planirane odhodke leta 2012, skladno z Vladnimi izhodišči pri pripravi proračuna RS za leto 2013.

PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM TER PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST

Za leto 2013 Agencija načrtuje odhodke za plače in druge izdatke zaposlenim ter prispevke delodajalcev za socialno varnost v višini 213.642 EUR oziroma 77,8 % celotnih odhodkov, kar je zaradi nižjega proračuna nižje za 4,5% glede na realizacijo leta 2012.

Skladno z Izhodišči za pripravo Predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2013 bo Agencija razliko med prejetimi sredstvi za plače in proračuna in načrtovanimi stroški dela, ki znaša 17.891 EUR, pokrila iz prihodkov na podlagi tarife.

Število zaposlenih na Agenciji na dan 31. 12. 2012 je pet, vsi zaposleni imajo najmanj univerzitetno izobrazbo, trije zaposleni imajo dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja. Skladno s kadrovskim načrtom za leto 2013 Agencija ne predvideva povečanega števila zaposlenih, kar ji tudi skladno s politiko finančnega ministrstva ni omogočeno. Vendar pa se bo morala Agencija, ob sprejetju že omenjenih predlogov Uredbe in Direktive, za kvalitetno zagotavljanje javnega nadzora in izvajanje svojih pristojnosti v prihodnjih letih, kadrovsko okrepiti.

IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE

Načrtovani izdatki za blago in storitve za leto 2013 znašajo 61.008 EUR in so za 10% nižji glede na višino teh izdatkov v letu 2012. Agencija ima namreč v primerjavi z letom 2012 planiran nižji celotni proračun v enakem odstotku.

V strukturi načrtovanih izdatkov za blago in storitve največji delež predstavljajo drugi operativni odhodki v višini 31.620 EUR, od tega plačila po pogodbah o delu 12.500 EUR, stroški za odvetniške storitve 8.920 EUR in sejnine 6.600 EUR.

V nadaljevanju podajamo podrobnejšo obrazložitev izdatkov z najvišjimi deleži:

Konto 402902 Plačila po pogodbah o delu: 12.500 EUR

V skladu z ZRev-2 (32., 33. in 17. člen) mora oseba, ki izvaja nadzor nad revizijskimi družbami in opravljanjem nalog pooblaščenega revizorja (med drugim) imeti strokovni naziv pooblaščenega revizorja, oseba, ki izvaja nadzor nad opravljanjem nalog pooblaščenega ocenjevalca, pa ustrezni strokovni naziv pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij, pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin oziroma pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme.

Ker zaposlitev strokovnjaka z dovoljenjem za pooblaščenega ocenjevalca ne bi bila ekonomsko upravičena, si mora Agencija na področju nadzora nad ocenjevalci vrednosti pomagati z zunanjimi strokovnjaki, v pretežni meri s takimi, ki zaradi sodelovanja z Agencijo niso aktivni »na trgu« in ne sodelujejo v nadzornih postopkih na Inštitutu. Na dan 31. 12. 2012 je bilo v Sloveniji 72 oseb s strokovnim nazivom in dovoljenjem za opravljanjem nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij, 85 pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin in 16 pooblaščenih ocenjevalcev strojev in opreme. Zaradi obveznosti nadzora Agencije tudi nad tovrstnimi pooblaščenimi osebami ocenjevanja vrednosti, Agencija na podlagi pogodb o delu najema zunanje strokovnjake. Tako za leto 2013 načrtuje, da bo zaradi suma kršitev pravil ocenjevanja vrednosti začela postopek nad največ sedmimi pooblaščenimi ocenjevalci, saj zaradi omejenega proračuna za večje število postopkov nad pooblaščenimi ocenjevalci nima zadostnih finančnih sredstev. Zato bo Agencija na področju nadzora nad pooblaščenimi ocenjevalci v letu 2013 lahko izvedla svoje najosnovnejše naloge, ki ji jih nalaga ZRev-2, to je nadaljevanje postopka nadzora s strani Inštituta in izrekanje ukrepov zoper pooblaščenega ocenjevalca, pregledane s strani Inštituta.

Konto 402920 Odvetniške storitve: 8.920 EUR

V skladu z ZRev-2 Agencija (med drugim) odloča v postopkih nadzora nad revizijskimi družbami, pooblaščenimi revizorji in pooblaščenimi ocenjevalci ter izreka ukrepe nadzora. Agencija je tudi prekrškovni organ. Za izvajanje najzahtevnejših nalog je potrebno sodelovanje pravnega strokovnjaka, saj Agencija med drugim vodi upravne postopke, pripravlja različne predpise in podobno.

Od začetka delovanja v letu 2009 je na Agenciji zaposlen pravnik, Agencija pa pogodbeno sodeluje še z odvetnico, ki zastopa Agencijo pred sodiščem ter pomaga v tistih postopkih, kjer je zaradi obsega in zahtevnosti dela na pravnem področju potrebna dodatna strokovna okrepitev. Ker zaradi teže izrečenih ukrepov nadzora in njihove javne objave, subjekti

nadzora pogosto vložijo tožbo na VS, to vpliva na povečan obseg dela ter višje sodne stroške. Prav tako je zaradi narave stroke in pa načina zapisa Mednarodnih standardov revidiranja in Mednarodnih standardov ocenjevanja vrednosti, v postopkih opravljanja nadzora zelo pomembno sprotno sodelovanje pravnikov. Za leto 2013 Agencija načrtuje stroške zunanje odvetnice na letni ravni v višini 8.920 EUR. Plačilo za odvetniške storitve bo opravljeno na podlagi določb Zakona o odvetniški tarifi.

Konto 402905 Stroški sejin: 6.600 EUR

V skladu s 25. členom ZRev-2 strokovni svet Agencije sestavlja 9 članov (trenutna zasedba je 8 članov). Strokovni svet odloča o soglasjih, ukrepih nadzora in drugih posamičnih zadevah, o katerih v skladu z zakonom odloča Agencija; sprejema predpise, kadar zakon določa, da tak akt sprejme Agencija; sprejema poslovnik Agencije; sprejema strateški in letni načrt dela Agencije; sprejema letno poročilo Agencije; daje načelna mnenja k posameznim zadevam, o katerih odloča direktor; obravnava splošna vprašanja kakovosti revidiranja; proučuje pobude drugih nadzornih organov in zainteresiranih oseb za izboljšanje in razvoj kakovosti računovodskega poročanja in revidiranja; ter obravnava druga strokovna vprašanja s področja pristojnosti dela Agencije.

To pomeni, da strokovni svet odloča o vseh pomembnih odločitvah, ki jih sprejme Agencija. Posledično je nujno potrebno, da se strokovni svet sestaja redno in v časovnih obdobjih, ki omogočajo ažurno in nemoteno delo Agencije. Načrtovani odhodki so izračunani ob upoštevanju višine sejin, predpisane z Uredbo o sejinah in povračilih stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih (Ur. l. RS, št. 16/09, 107/10, 66/12), ki znašajo 685 EUR na posamično sejo. Za leto 2012 Agencija načrtuje izvedbo desetih sej strokovnega sveta.

4.1.3. INVESTICIJSKI ODHODKI

Agencija je v letu 2012 nameravala posodobiti del računalniške opreme in zamenjati zastarelo ostalo opremo, v skupni višini 3.000 EUR, vendar ji to zaradi rebalansa finančnega načrta za leto 2012 ni bilo omogočeno, saj so bila vsa sredstva reprogramirana kot tekoči transfer. V letu 2012 je Agencija iz lastnih sredstev zaradi zastarelosti pisarniških stolov investirala nakup novih v višini 1.426 EUR.

Za leto 2013 Agencija iz proračuna nima zagotovljenih sredstev za investicijske odhodke.

4.2. PO NAČELU NASTANKA POSLOVNEGA DOGODKA

Znesek načrtovanih prihodkov in odhodkov za leto 2013, kakor tudi sama razčlenitev omenjenih prihodkov in odhodkov, se v primeru računovodenja po načelu nastanka poslovnega dogodka praktično ne razlikuje od prihodkov in odhodkov, načrtovanih po načelu denarnega toka. Do razlike prihaja zaradi poravnavanja obveznosti Agencije (običajno 30 dni) po datumu nastanka poslovnega dogodka, to je datumu nastanka obveznosti. Ker Agencija za konec leta 2013, enako kot ob koncu leta 2012, ne načrtuje posebnih odhodkov, temveč le redne mesečne odhodke, se vsota odhodkov in prihodkov na letni ravni zaradi spremembe načela pripoznavanja računovodskih kategorij pomembno ne spremeni.

5. IZJAVA O VEČLETNI STRATEGIJI RAZVOJA

Agencija za javni nadzor nad revidiranjem je bila ustanovljena na podlagi prenovljenega Zakona o revidiranju (ZRev-2), ki je v slovenski pravni red prenesel zahteve Direktive 2006/43/ES o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze.

Temeljni cilj Agencije je zagotavljanje učinkovitega javnega nadzora nad revizijskimi družbami, pooblaščenimi revizorji in pooblaščenimi ocenjevalci, ter nad Slovenskim inštitutom za revizijo, predvsem v delu, kjer ima Inštitut javna pooblastila. Agencija je pri izvrševanju svojih nalog in pristojnosti samostojna in neodvisna.

Zaradi pomena revizije za širšo javnost si bo Agencija v prvi vrsti prizadevala, da bodo revizije opravljene v skladu s pravili revidiranja. Glede na trenutni način financiranja bo pretežni del rednih pregledov kakovosti dela revizijskih družb, pooblaščenih revizorjev in pooblaščenih ocenjevalcev izvedel Inštitut, Agencija pa se bo osredotočala na izvajanje izrednih pregledov na osnovi zaznanega povečanega tveganja nepravilnosti pri revidiranju oziroma ocenjevanju ter seveda na odločanje na osnovi ugotovitev pri pregledih in izrekanje ukrepov nadzora, za kar Inštitut nima pooblastil. Pri tem seveda ne bo zanemarila številnih drugih nalog, ki ji jih nalaga zakon in ki so pomembne za zagotavljanje kakovosti revizijske in ocenjevalske stroke v Sloveniji.

Inštitut je s soglasjem Agencije sprejel Strateški načrt opravljanja nadzorov nad revizijskimi družbami in pooblaščenimi revizorji za obdobje 2010-2014. Z namenom zagotavljanja skladnosti z ZRev-2, ki določa, da je treba pregledati poslovanje revizijskih družb, ki izvajajo obvezne revizije subjektov, katerih vrednostni papirji so uvrščeni na organiziran trg vrednostnih papirjev katere koli države članice Evropske unije, najmanj vsaka tri leta, poslovanje vseh ostali revizijskih družb pa najmanj vsakih šest let, bo Inštitut v obdobju 2010 do 2014 vsako leto v povprečju opravil pregled kakovosti dela 26 pooblaščenih revizorjev in 10 revizijskih družb. Ker ima samo Agencija pristojnost izrekanja ukrepov nadzorov, bo za vse nadzorovane subjekte pregledala celotno nadzorno dokumentacijo in pripravila poročila o opravljenem pregledu nadzorne dokumentacije s strani Inštituta, ob ugotovljenih kršitvah pravil revidiranja bo Agencija začela postopek izreka ukrepa.

Inštitut je s soglasjem Agencije sprejel tudi Strateški načrt opravljanja nadzorov nad pooblaščenimi ocenjevalci, s katerim je določil, da bo izvedel nadzor nad delom pooblaščenih ocenjevalcev, kadar ti izvajajo naloge ocenjevanja vrednosti pri subjektih, zavezanih obvezni reviziji, najmanj vsakih 6 let, nadzor nad delom pooblaščenih ocenjevalcev, kadar ti izvajajo naloge ocenjevanja vrednosti v vseh ostalih primerih, pa najmanj vsakih 8 let. Za doseg zastavljenih ciljev bo moral Inštitut v posameznem letu opraviti nadzor nad predvidoma sedmimi pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti nepremičnin, sedmimi pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti podjetij ter dvema pooblaščenima ocenjevalcema vrednosti strojev in opreme. To pa pomeni, da bo Agencija presojala ugotovljene nepravilnosti za vse opravljene nadzore ter izrekala ukrepe nadzora povprečno vsaj za polovico pregledanih pooblaščenih ocenjevalcev.

Agencija mora v skladu z ZRev-2 proučiti ugotovitve vseh nadzorov, o njih odločati in po potrebi izreči ukrepe nadzora. Agencija je tudi edini pristojni prekrškovni organ. Upošteva je maloštevilno kadrovske zasedbo, prav področje izrekanja ukrepov nadzora predstavlja jedro vseh aktivnosti Agencije. Agencija si bo posledično še naprej prizadevala za spremembo

obstoječega načina financiranja, ki bi ji omogočil pridobivanje potrebnih sredstev za izvajanje dodatnih aktivnosti za doseg svojih ciljev.

Za nadaljnji razvoj Agencije so pomembne tudi spremembe, ki jih bo tudi v slovenski pravni red prinesla nova evropska zakonodaja s področja revidiranja, ki so predvidene v nekaj letih.

Nameravane spremembe evropske zakonodaje na področju revidiranja bodo na srednji rok močno vplivale tudi na delovanje in poslanstvo Agencije, saj se bodo njene pristojnosti, ko bosta Direktiva in Uredba sprejeti, močno povečale. Zato bo tudi strategija Agencije za naslednje petletno obdobje temeljila na pričakovanih in predvidenih spremembah zakonodaje, saj bo za ta namen potrebovala višja finančna sredstva in okrepljeno kadrovske zasedbo. Zaradi tega si bo Agencija dolgoročno prizadevala za pretežno samostojno financiranje njene dejavnosti in na ta način delno ali v celoti razbremeniti državni proračun.

Na koncu bi želeli izpostaviti še problem financiranja Agencije, kateri so se v zadnjih treh letih prihodki zaradi nižjega transfera iz proračuna RS znižali za kar 20%. Glede na to, da so sredstva znižana, ob nespremenjenem številu zaposlenih in vseh zakonskih pristojnostih in nalogah Agencije, menimo, da bi bilo v prihodnje potrebno razmisliti o nadaljnji prihodnosti in poslanstvu Agencije ter njeni sestavi. V okviru sredstev, namenjenih iz državnega proračuna, sicer Agencija lahko deluje, vendar pa bi bilo za učinkovito izvajanje vseh njenih nalog (to je nadzora nad kakovostjo dela pooblaščenih revizorjev, revizijskih družb, pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti ter nad Inštitutom v delu, kjer ima javna pooblastila) potrebnih več finančnih sredstev in okrepljeno kadrovske zasedbo, na kar pa je Agencija že večkrat opozorila.